

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.6.26.
COM(2013) 460 final

2013/0229 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a romák integrációját célzó hatékony tagállami intézkedésekről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Háttér

Sok európai roma nap mint nap előítéletekkel, tolerancia hiányával, hátrányos megkülönböztetéssel és társadalmi kirekesztéssel találkozik. A romák a társadalom peremére kerültek, és nagyon rossz társadalmi-gazdasági körülmények között élnek. A roma gyermekeknek átlagosan csak a fele jár bölcsődébe vagy óvodába; az oktatásban való részvételük jelentősen csökken a tankötelezettség megszűnése után, a roma fiatal felnőtteknek mindössze 15 %-a fejezi be a középiskolát; beszámolók szerint átlagosan a romák kevesebb mint egyharmada foglalkoztatott; 20 %-uk nem rendelkezik egészségbiztosítással, és 90 %-uk a szegénységi küszöb alatt él¹. Mindez veszélyezteti a társadalmi kohéziót és a fenntartható humán fejlődést, akadályozza a versenyképességet és költségeket okoz az egész társadalom számára. Emellett a romák hátrányos megkülönböztetése ellentétes az EU alapértékeivel. A probléma lényegét a hátrányos megkülönböztetés és a romák által tapasztalt társadalmi kirekesztés közötti szoros összefüggés jelenti.

Szakpolitikai háttér

A Bizottság 2011. április 5-én elfogadta a 2020-ig szóló nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszerét². Az Európai Tanács 2011. júniusában támogatta azt, és kifejezésre juttatta az Uniónak a roma közösség helyzetének kezelése iránti elkötelezettségét.

E keretrendszer révén a Bizottság annak biztosítására törekszik, hogy a tagállamok hatékony megközelítést fogadjanak el a roma integráció tekintetében, és támogassák a négy pillérben – az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy és a lakáshoz jutás terén – kitűzött célokat.

A keretrendszer alapján a Bizottságnak évente jelentést kell készítenie a tagállamok által elért előrehaladásról. Az intézmény 2012-ben vizsgált meg első ízben a tagállamok által előterjesztett nemzeti stratégiákat, és az elfogadott horizontális következtetéseket — COM(2012) 226 final —, valamint az egyes tagállamok stratégiáinak erősségeire és gyenge pontjaira vonatkozó konkrét megállapításokat — SWD(2012)133 final.

Egy év elteltével a Bizottság jelentése arra fókuszál, hogy milyen előrelépést értek el a tagállamok a nemzeti stratégiák sikeres végrehajtásához szükséges előfeltételek megteremtése terén. Az említett előfeltételek többek között az alábbiakat foglalják magukba: a regionális és helyi hatóságok bevonása, a civil társadalommal való szoros együttműködés, a stratégiák végrehajtásának nyomon követése és értékelése (ideértve a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok szerepének megerősítését), a szükséges pénzeszközök elkülönítése, a megkülönböztetés elleni küzdelem fokozása, valamint a többi szakpolitikába történő integrálása. A Bizottság értékelésében figyelembe vette a civil társadalomtól és az egyéb érdekeltől kapott észrevételeket.

Az e jelentés, valamint a 2012. évi bizottsági eredményjelentés³ következtetéseire épülő, tanácsi ajánlásra irányuló javaslat célja az előrehaladás gyorsítása annak révén, hogy a tagállamok figyelmét azokra konkrét intézkedésekre összpontosítja, amelyek döntő fontosságúak stratégiáik hatékonyabb végrehajtás szempontjából.

¹ *The Situation of Roma in 11 Member States; Survey Results at a Glance (A romák helyzete 11 tagállamban, a felmérés eredményei dióhéjban)*, az Alapjogi Ügynökség és Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja, 2012.

² COM(2011) 173 végleges.

³ COM(2012) 226 végleges.

A javaslat célja

A tanácsi ajánlásra irányuló javaslat a Bizottság 2011-es és 2012-es közleményeire⁴, valamint a romák integrációjáról szóló, 2011. évi tanácsi következtetésekre⁵ épül. A javaslat célja, hogy a tagállam roma lakosságának mérete és helyzete szerinti kihívásoknak megfelelő iránymutatást adjon a tagállamoknak a romák társadalmi befogadására vonatkozó intézkedések hatékonyságának erősítése, valamint nemzeti romaintegrációs stratégiáik erősítése, illetve a romák helyzetének javítására irányuló szakpolitikai intézkedések meghatározása céljából. A dokumentum egy nem kötelező erejű jogi aktussal erősíti az uniós keretrendszert, hogy megkönnyítse a tagállamok számára vállalásaik megvalósítását. Az ajánlás különösen az alábbi dokumentumokra terjed ki:

- **a legjobb gyakorlatokra épülő, konkrét, célzott fellépés a romák integrációja céljából**, amely maradéktalanul tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét, és nem idéz elő párhuzamosságot a hatályos uniós jogszabályokkal. Ez a helyzet az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy és a lakhatás terén;
- **ezek a horizontális kérdések alapvető fontosságúak a romák integrációját célzó politikák gyakorlati megvalósításához és fenntarthatóságuk biztosításához**. A fentiek különösen az alábbiakat ölelik fel: a hátrányos megkülönböztetés és a sztereotípiák elleni küzdelem; a gyermekek és a nők védelme; a szociális beruházásra vonatkozó megközelítés elfogadása; a romák helyzetére vonatkozó információgyűjtés a szakpolitikák hatásának nyomon követése céljából; a nemzeti kötelezettségvállalások megjelenítése a helyi fellépésekben; a romákkal való egyenlő bánásmódot elősegítő szervek munkájának támogatása; a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok forrásainak és kapacitásainak megerősítése, valamint a határon átnyúló együttműködés fejlesztése;
- **a romák integrációját célzó pénzeszközök** (nem pusztán az uniós, hanem a nemzeti és helyi pénzeszközök) **átlátható és megfelelő forrásallokációjára vonatkozó általános elvek**. Az uniós finanszírozásra vonatkozó átfogó ajánlások a jelenleg programozási időszak tapasztalataira, valamint a Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról szóló rendeletjavaslatra épülnek.

Bár a romák integrációjáért elsősorban a nemzeti hatóságok viselik a felelősséget, e probléma továbbra is kihívást jelent, mivel a romák társadalmi és gazdasági beilleszkedése kétirányú folyamat, amelyhez a többségi társadalom és a roma közösség tagjai részéről egyaránt szemléletváltásra van szükség.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel

Az EUSZ 2. cikke értelmében az egyenlőség az Unió alapvető értékeinek és lényegi céljainak egyike.

Ezenfelül az EUSZ 3. cikke az Unió céljainak egyikeként említi a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés elleni küzdelmet.

⁴ A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszeréről szóló közlemény COM(2011) 173; Az uniós keretrendszer végrehajtásának első lépéséről szóló közlemény COM(2012) 226.

⁵ A romák integrációját célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszeréről szóló 2011. május 19-i tanácsi következtetések.

Az EUMSZ 8. cikke szerint az EU tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására. Az EUMSZ 10. cikke kimondja, hogy „politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés ellen”.

Végezetül az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke – a más szempontokon alapuló megkülönböztetés mellett – kifejezetten tiltja a faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetést.

A javaslat összhangban van a megkülönböztetés-ellenesség terén hatályban lévő másodlagos jogalanyaggal, ugyanis kiegészíti a kialakult jogi keretrendszert. A 2000/43/EK tanácsi irányelv faji vagy etnikai származástól függetlenül érvényesíti a személyekkel való egyenlő bánásmód elvét, valamint kötelező keretrendszert alakít ki oly módon, hogy az egész Unióban megtiltja a faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetést a foglalkoztatás és a képzés, az oktatás, a szociális védelem (így a szociális biztonság és az egészségügy), a szociális kedvezmények, valamint az árukhoz és a szolgáltatásokhoz (többek között a lakhatáshoz) való hozzáférés terén. Tiltja továbbá a közvetlen és a közvetett megkülönböztetést, a zaklatást és megkülönböztetésre adott utasítást. Minden uniós tagállam átültette nemzeti jogába ezt az irányelvet. Az Európai Unió ellenőrzi, hogy helyesen ültették-e át az irányelvet, és 2013-ban jelentést tesz erről.

2. AZ ÉRDEKELTEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓ EREDMÉNYEI

A javaslat azon a munkán alapul, amelyet a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata keretében 2012-ben létrehozott tagállami csoport két ülésén végeztek⁶. A 2012. november 7–8-án és december 6–7-én, önkéntes részvétellel tartott üléseken hasznos párbeszédre került sor a tagállamok között a romák integrációjának előmozdítása szempontjából alapvető fontosságúnak tartott kérdésekben.

Az uniós keretrendszernek megfelelően a tagállamok felkérést kaptak arra, hogy 2011 éégig nyújtsák be nemzeti romaintegrációs stratégiáikat. Valamennyi tagállam eleget tett ezzel kapcsolatos kötelezettségeinek, és a romaintegrációs stratégiákat közzétették a Bizottság weboldalán, hogy minden polgár hozzáférhessen azokhoz. A Bizottság számos észrevételt kapott sokféle érdekelt – így a civil társadalom részéről – részéről, egyrészt magukról a stratégiákról, újabban pedig azok végrehajtásáról – például a Bizottság és civil társadalom képviselői között 2013. május 15-én lezajlott párbeszéd alkalmával⁷.

⁶ A megbeszéléseken az alábbi országok vettek részt: Belgium, Bulgária, a Cseh Köztársaság, az Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Magyarország, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország és Szlovákia.

⁷ Az észrevételek felölelik a hat tagállam (Bulgária, a Cseh Köztársaság, Magyarország, Románia, Szlovákia, Spanyolország) és két bővítési ország (Albánia, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság) részvételével létrejött Roma Integráció Évtizede Titkárság Alapítvány által szervezett civil társadalmi társulások jelentéseit, a társadalmi befogadással foglalkozó független szakértők hálózatától kapott jelentéseket(<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1025&langId=en>); az Európai Roma Információs Szolgálat *Discrimination against Roma in the EU in 2012 (A Romákkal szembeni megkülönböztetés az EU-ban 2012-ben)* című jelentését, az Eurocities-től és az Eurodiaconia-tól kapott írásbeli visszajelzéseket, valamint a romológiai tanulmányokkal foglalkozó egyetemi hálózat kutatási dokumentumait(http://romanistudies.eu/news/contributions_from_members/).

Ezenfelül rendszeres megbeszélésekre került sor az európai roma ernyőszervezetek⁸ képviselőivel azokról a kihívásokról és leglényesebb kérdésekről, amelyeket minden szinten kezelni kell a romák társadalmi befogadásának előmozdításához.

Mivel a fentiek keretében számos észrevétel érkezett, a Bizottság nem tartott szükségesnek további nyilvános konzultációt kifejezetten az ajánlásról.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

Jogalap

A tanácsi ajánlásokra irányuló javaslatok tartalmának a Szerződésekben szereplő szakpolitikai területekhez kell kapcsolódniuk. Ez a kapcsolat a jogi aktus elfogadási módjának (egyhangú vagy minősített többség) meghatározásához is szükséges.

A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a jogalap megválasztásának a jogalap megválasztásának bírósági úton felülvizsgálható, objektív kritériumokon kell alapulnia, ideértve különösen a szóban forgó intézkedés célját és tartalmát⁹.

Az EUMSZ 292. cikke határozza meg a Tanácsnak az ajánlások elfogadására vonatkozó jogkörét, a következők szerint:

„A Tanács ajánlásokat fogad el. A Tanács a Bizottság javaslata alapján jár el minden olyan esetben, amikor a Szerződések előírják, hogy a jogi aktusokat a Bizottság javaslata alapján kell elfogadnia. A Tanács egyhangúlag jár el azokon a területeken, amelyeken az Unió jogi aktusainak elfogadásához egyhangúság szükséges. A Bizottság, valamint az Európai Központi Bank a Szerződésekben külön meghatározott esetekben ajánlásokat fogad el.”

Az Unió azon jogosultsága, hogy eljárjon a megkülönböztetés-ellenes ügyekben – különös tekintettel a faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetésre – az EUMSZ 19. cikkének (1) bekezdéséből ered. Ez a rendelkezés, amely a diszkriminatív aktusok és gyakorlatok elleni küzdelemre irányuló, valamennyi kötelező és nem kötelező erejű intézkedés jogalapját képezi, a következőképpen szól:

„(1) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül és a Szerződések által az Unióra átruházott hatáskörök keretén belül a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.”

Tehát az EUMSZ 292. cikkét a javaslat lényegére vonatkozó megfelelő jogalappal – vagyis az EUMSZ 19. cikkének (1) bekezdésével – együtt kell értelmezni.

Szubszidiaritás és arányosság

A **szubszidiaritás elve** értelmében az Unió kizárólag akkor és annyiban jár el, ha és amennyiben a javasolt fellépést a tagállamok nem tudják megfelelően megvalósítani

⁸ Az említett szervezeteket az Európai Roma Politikai Koalíció (a továbbiakban. ERPC) képviselte. Az ERPC alábbi tagjai vettek részt az üléseken: az Európai Roma Információs Szolgálat, Nyílt Társadalom Alapítványok, az Európai Rasszizmus Ellenes Hálózat (ENAR), a European Roma Grassroots Organisation (ERGO) és az Amnesty International (AI).

⁹ Lásd például a Bíróság C-271/94. sz., *Parlament kontra Tanács* ügyben hozott 1996. március 26-i ítéletének 14. pontját.

(szükségességi vizsgálat), ugyanis az – nagyságrendje vagy hatásai miatt – uniós szinten jobban megvalósítható (az uniós hozzáadott érték vizsgálata).

Az egyes tagállamok által bevezetett intézkedések – alkalmazási körüket és hatékonyságukat tekintve – jelentősen eltérőek, sok tagállam pedig nem hozott konkrét intézkedéseket a romák társadalmi befogadása terén. A nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtásáról szóló 2013. évi eredményjelentés¹⁰ következtetései szerint, a Bizottság megállapította, hogy – bár a tagállamok jogi lehetőséggel rendelkeznek arra, hogy eljárjanak a roma integráció kérdésének kezelése érdekében, a mostanáig tervbe vett intézkedések nem elegendőek. A romák integrációjának kérdésére vonatkozó összehangolt megközelítés hiányában a tagállamok közötti eltérések egyre jelentősebbek.

A széttagolt és eltérő nemzeti szintű szabályozás súlyosbítja is a helyzetet azzal, hogy további gyakorlati problémákat okoz a tagállamok között. Ugyanis a roma integráció kérdésének koordinálatlan kezeléséről beigazolódtott, hogy kevésbé hatékonyak bizonyult az Európai Unió egészére nézve nem lehet hatékony, hiszen a polgárok számára garantálják a mozgásszabadságot. E helyzet eredményeként a roma migránsok beáramlása jelentősen növekedhet azokba a tagállamokba, ahol kedvezőbbek az életkörülmények, és a társadalmi befogadási intézkedések előnyösebbek a hátrányos helyzetű személyek számára.

E tekintetben a mostani javaslat arra irányul, hogy kiegészítse a meglévő uniós intézkedéseket az érintett területeken (vagyis a polgárok szabad mozgásáról szóló 2004/38/EK irányelv, a faji megkülönböztetésről szóló 2000/43/EK irányelv), hogy a tagállamok által elfogadandó intézkedések jobb összehangolása révén hatékonyabb eredményeket érjenek el.

A tervezett fellépés céljait a tagállamok önállóan nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért azok uniós szinten koordinált fellépés révén jobban megvalósíthatók, mint különböző alkalmazási körű, ambíciójú és hatékonyságú nemzeti kezdeményezések keretében.

Az **arányosság elvének** megfelelően az EU intézkedése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges. Amint a korábbi tapasztalatok mutatják, a tagállami és uniós szinten elért bizonyos előrelépés ellenére az elmúlt néhány évben nagyon kevés változott a legtöbb roma mindennapi életében. A Bizottság megállapításai szerint továbbra sem hoztak erőteljes és arányos intézkedéseket az EU roma népességének nagy részét érintő társadalmi és gazdasági problémák kezelésére.

Az arányosság elvének megfelelően, a nem kötelező erejű javaslat a közös célok kitűzésére és konkrét intézkedések ajánlására korlátozódik, ideértve a kifejezetten a 2000/43/EK irányelv 5. cikke alapján előírt a pozitív intézkedéseket, amelyek arra irányulnak, hogy ellensúlyozzák a faji vagy etnikai származáshoz kapcsolódó hátrányokat, az Európai Bíróságnak nemi alapú megkülönböztetés területére vonatkozó ítélkezési gyakorlatában kidolgozott feltételek között¹¹. Mindez elegendő mozgásteret biztosít a tagállamok számára annak megállapításához, hogy a nemzeti, regionális és helyi körülmények figyelembevételével tagállami szinten hogyan érhetők el a legmegfelelőbbben a közös célkitűzések.

A javaslat nem sérti a tagállamoknak azt a hatáskörét, hogy kezeljék a hátrányos helyzetű közösségek, így a romák, társadalmi befogadásának kérdését, ugyanis nem állapít meg merev

¹⁰ Ez a jelentés a tagállamok és több fontos érdekelt által szolgáltatott információkra és megállapításokra épül.

¹¹ Lásd a C-409/95. sz., *Marshall* ügyben hozott ítélet (EBHT 1997., I-6363. o.) 35. pontját; Lásd továbbá a C-450/93. sz., *Kalake* ügyben hozott ítélet (EBHT 1995, I-3051. o.) 22–24. pontját, a C-158/97. sz., *Badeck* ügyben (EBHT 2000., I-1875. o.) , valamint a C-407/98. sz., *Abrahamsson* ügyben (EBHT 2000., I-5539. o.) hozott ítéletet.

kötelezettségeket. Pusztán többféle választási lehetőséget ajánl a tagállamoknak, rájuk bízva, hogy megválasszák a kitűzött cél elérésének megfelelő módját.

A jogi aktus típusának megválasztása

A nem kötelező eszköz kiválasztása arra irányul, hogy gyakorlati iránymutatást adjanak a tagállamoknak a romák társadalmi befogadásának problémája tekintetében, ugyanakkor ne állapítsanak meg szigorú, kötelező szabályokat.

A tanácsi ajánlás melletti döntésnek az a célja, hogy megerősítse a tagállamok meglévő kötelezettségvállalásait, miközben következetes minimumszabályokat érvényesít az Európai Unión belül a nemzeti roma stratégiák hatékony végrehajtása terén. Továbbá erősíti a határon átnyúló együttműködést, ugyanakkor kellő mozgásteret hagy a tagállamoknak a formák és módszerek megválasztására.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a romák integrációját célzó hatékony tagállami intézkedésekről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, különösen annak 19. cikke (1) bekezdésére és 292. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az EUSZ 2. és 3. cikke az Európai Unió alapvető értékei és célkitűzései közé sorolja az egyenlőséghez való jogot, és a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés elleni küzdelmet.
- (2) Az EUMSZ 10. cikke megállapítja, hogy „politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson [...] alapuló megkülönböztetés ellen”.
- (3) Az EUMSZ 19. cikkének (1) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy intézkedéseket fogadjanak el a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.
- (4) Az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, valamint a tagállamokat, hogy az uniós jog végrehajtása során tartsák tiszteletben minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, alapján történő megkülönböztetés tilalmát, és hatásköreiknek megfelelően segítsék elő e tilalom alkalmazását.
- (5) A 2000/43/EK tanácsi irányelv¹² kötelező keretrendszert alakít ki oly módon, hogy az egész Unióban megtiltja a faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetést a foglalkoztatás és a képzés, az oktatás, a szociális védelem (így a szociális biztonság és az egészségügy), a szociális kedvezmények, valamint az árukhoz és a szolgáltatásokhoz (többek között a lakhatáshoz) való hozzáférés terén.
- (6) Ebben az ajánlásban – az Európai Parlament és az Európai Tanács politikai dokumentumaihoz hasonlóan – a „roma” gyűjtőkifejezés olyan népcsoportokat foglal magában, amelyek kulturális jellemzői többé-kevésbé hasonlóak, köztük a szintó, kalé, cigány és hasonló nomád csoportokat, függetlenül attól, hogy vándorló vagy nem vándorló csoportokról van-e szó¹³.
- (7) Az EU-ban élő romák közül a többségi lakossághoz képest sokan rosszabb szociális és gazdasági helyzetben vannak, és a hátrányos helyzetű népesség többi részéhez képest

¹² HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

¹³ (SEC(2010)400).

kevésbé részesülnek az általános társadalmi befogadási intézkedések előnyeiből. Ezért esetükben további, markánsabb – helyzetükhöz és igényeikhez alakított – társadalmi befogadási intézkedések szükségesek. Mivel a romák gyakran küzdenek hátrányos megkülönböztetéssel, társadalmi kirekesztettséggel és mélyszegénységgel, kiszolgáltatott, és az emberkereskedelem veszélye által jobban fenyegetett népességnek tekinthetők.

- (8) Azok a harmadik országbeli állampolgárságú romák, akik jogszerűen tartózkodnak a tagállamok területén, különösen veszélyeztetettek, mivel ugyanolyan nehéz életkörülmények között élnek, mint sok roma származású uniós polgár, miközben az Unión kívülről érkező migránsokat érő kihívásokkal is szembe kell nézniük.
- (9) A szabad mozgással és az Unión belüli mobilitással összefüggésben arra van szükség, hogy a szabad mozgáshoz való jog maradéktalan érvényesülését a romák életfeltételeinek javulása, valamint a származási helyük és a lakóhelyük szerinti tagállamokba való gazdasági és társadalmi integrációjuk kísérje.
- (10) Az Európai Parlamentnek a romák európai helyzetéről (2010. december 9.) és a romák integrációjának európai uniós stratégiájáról (2011. március 9.) szóló állásfoglalásai felszólították a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozgósítsák a meglévő uniós stratégiákat és eszközöket a romák társadalmi-gazdasági befogadásának biztosítása érdekében.
- (11) A *romák integrációját célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszeréről szóló 2011-es bizottsági közlemény*¹⁴ felszólította a tagállamokat, hogy fogadják el, illetve fejlesszék tovább a romák integrációjának átfogó megközelítését, és fogadjanak el közös célokat az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy és a lakhatás terén, a romák integrációjának felgyorsítása érdekében.
- (12) A Tanács 2011. május 19-én következtetéseket¹⁵ fogadott el a romák integrációját célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszeréről, amelyben kifejezésre juttatta a tagállamok elkötelezettségét a romák társadalmi és gazdasági integrációja iránt.
- (13) Az Európai Tanács 2011. június 23–24-i következtetései „A romák integrációját célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című, 2011. május 19-i tanácsi következtetések gyors, 2011 végéig történő végrehajtására szólítottak fel, különös tekintettel a tagállamok nemzeti romabefogadási stratégiájának előkészítésére, frissítésére és továbbfejlesztésére, valamint a romák helyzetének javítását célzó, az átfogó társadalmi befogadási szakpolitikákba ágyazott integrált szakpolitikai intézkedéscsomagok kidolgozására.
- (14) A „*Nemzeti romaintegrációs stratégiák: az uniós keretrendszer végrehajtásának első lépése*” című, 2012. évi bizottsági közlemény¹⁶, és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum¹⁷ ismertette a nemzeti romaintegrációs stratégiák első értékelésének eredményeit, és felkérte a tagállamokat, hogy a jövőt tekintve mérlegeljének egyes kiigazításokat.
- (15) A Bizottság fokozott párbeszédet folytatott a tagállamokkal a roma integrációról, különösen annak révén, hogy 2012 októberében létrehozta a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok hálózatát, a feltárt kihívások megoldásainak megvitatása

¹⁴ COM(2011) 173 végleges.

¹⁵ A Tanács következtetései – A romák integrációját célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig, a 2011. május 19-i 106665/11. dokumentum.

¹⁶ COM(2012) 226 final.

¹⁷ SWD(2012) 133 final.

céljából. 2012 novemberében és decemberében a nemzeti kapcsolattartó pontok egy csoportja tovább tárgyalta azt a kérdést, hogy miként javítható a romák tagállami integrációjára irányuló intézkedések hatékonysága, majd az egész hálózatnak beszámolt erről.

- (16) *A nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtása terén elért előrehaladásról* szóló 2013. évi közleményében a Bizottság kiemeli a további intézkedések szükségességét annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb biztosítani lehessen a romák integrációjának fokozását célzó intézkedések sikeres végrehajtását.
- (17) Az Európa 2020 stratégia új lendületet adott a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemnek annak révén, hogy közös európai célként határozta meg a szegénység és a társadalmi kirekesztés által fenyegetett személyek létszámának csökkentését, a korai iskolaelhagyás arányának mérséklését, valamint az iskolai oktatásban és a foglalkoztatásban való részvétel szintjének emelését. A roma integráció az EU és a tagállamok e tekintetben kifejtett, összehangolt erőfeszítéseinek alapvető elemét képezi. Ennek keretében az európai szemeszter jelenlegi irányítási kerete elősegíti a megfelelő országspecifikus ajánlások végrehajtását, továbbá a szociális beruházási csomag¹⁸ további iránymutatást nyújt az inkluzív növekedés biztosítására irányuló erőfeszítéseknek.
- (18) A fenti megfontolások és a feltárt hiányosságok fényében javítani kell a romaintegrációs intézkedések hatékonyságát, ugyanakkor maradéktalanul tiszteletben kell tartani a szubszidiaritás elvét, és a tagállamoknak a roma integrációért viselt elsődleges felelősségét.
- (19) Ez az ajánlás arra irányul, hogy a roma integráció tárgyában született bizottsági közleményekbe, európai parlamenti állásfoglalásokba és tanácsi következtetésekbe foglalt ajánlásokra építve kiegészítse az EU hatályos megkülönböztetés-ellenes joganyagát, valamint elősegítse e joganyag hatékonyabb végrehajtását és érvényesítését.
- (20) Ez az ajánlás nem terjed ki az állampolgárságon alapuló megkülönböztetésre, továbbá nem érinti a romák jogállására vonatkozó, a nemzeti és az uniós jog szerinti előírásokat és feltételeket, illetve e jogállás joghatásait.
- (21) A Bizottság 2011-ben, a közös rendelkezésekről szóló rendelet tervezetében¹⁹ javaslatot tett arra, hogy a tagállamok határozzanak meg integrált megközelítést a szegénység által legjobban sújtott földrajzi területek vagy a megkülönböztetés vagy kirekesztés legnagyobb kockázatával szembenező célcsoportok egyedi szükségleteinek kezelésére, különös tekintettel a marginális helyzetű közösségekre. A többi európai strukturális és beruházási alapot kiegészítve, az Európai Szociális Alapról szóló rendelet tervezetében²⁰ azt javasolta, hogy a 2014 és 2020 közötti programozási időszakban a finanszírozás szempontjából élvezzen prioritást a marginális helyzetű közösségek – így a romák – integrációja.

¹⁸ Közlemény: *Szociális beruházás a növekedés és a kohézió érdekében – többek között a 2014-2020-as Európai Szociális Alap végrehajtása révén*, COM(2013) 83 final.

¹⁹ A Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2011)615).

²⁰ Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről - COM(2011) 607.

AJÁNLJA, HOGY:

1. CÉL

- 1.1. Ezen ajánlás célja, hogy iránymutatást adjon a tagállamoknak a romák társadalmi befogadására vonatkozó intézkedések hatékonyságának fokozása, valamint nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégiáik végrehajtásának erősítése, illetve a romák helyzetének javítására irányuló szakpolitikai intézkedések meghatározása céljából.

2. LÉNYEGI SZAKPOLITIKAI KÉRDÉSEK

Célzott szakpolitikai intézkedések

- 2.1. A teljes egyenlőség gyakorlati megvalósításának biztosítása céljából a tagállamoknak célzott intézkedéseket kell hozniuk az egyenlő bánásmód és az alapvető jogok tiszteletben tartása érdekében, ideértve a romák egyenlő hozzáférését az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a közszolgáltatásokhoz. Ennek – az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatának megfelelően – ki kell terjednie a faji vagy etnikai származáshoz kapcsolódó hátrányok megelőzésére vagy ellentételezésére irányuló konkrét intézkedésekre.
- 2.2. Az elfogadandó intézkedéseknek olyan társadalmi-gazdasági, illetve földrajzi mutatókra kell épülniük, mint például a nagyarányú tartós munkanélküliség, az oktatásban való alacsony szintű részvétel, vagy a hátrányos helyzetű és/vagy elkülönült területek.

Az oktatáshoz való hozzáférés

- 2.3. A tagállamoknak konkrét intézkedéseket kell hozniuk az egyenlő bánásmód, valamint a romák jó minőségű, többségi oktatáshoz való hozzáféréseinek biztosítására annak érdekében, hogy megszűnjön a romák és a többi tanuló közötti eltérés, továbbá hogy a roma tanulók legalább a kötelező oktatást, és különösen az alapfokú oktatást befejezzék. E célt az alábbi intézkedések révén kell elérni:
- a) az iskolai elkülönítés megszüntetése, ideértve a roma tanulók sajátos nevelési igényű tanulók számára fenntartott iskolákban való indokolatlan elhelyezésének megszüntetését;
 - b) a korai iskolaelhagyás csökkentése²¹ az oktatás teljes időszaka folyamán, a szakképzési lehetőségekre összpontosítva.
 - c) a koragyermekkori nevelés és gondozás igénybevételének és minőségének fokozása, szükség esetén a célzott támogatást is beleértve;
 - d) inkluzív és személyre szabott tanítási és oktatási módszerek alkalmazása, beleértve a nehézségekkel küzdő tanulóknak nyújtott tanulási támogatást, valamint az írástudatlanság elleni küzdelmet;
 - e) a szülők nagyobb részvételének ösztönzése, valamint a családok támogatása romákkal foglalkozó iskolai közvetítők révén;
 - f) a tanárképzés és a romákkal foglalkozó iskolai közvetítés javítása;

²¹ A Tanács 2011. június 28-i ajánlása a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó szakpolitikákról, HL C 191., 2011.7.1. Az Európai Tanács által elfogadott Európa 2020 stratégiában szereplő kiemelt célok egyike, hogy a korai iskolaelhagyók aránya 10 % alá csökkenjen, továbbá hogy a fiatalabb generációk körében legalább 40 %-ra nőjön a felsőfokú vagy ennek megfelelő végzettséggel rendelkezők.

- g) a második esélyt nyújtó oktatás szélesebb körű igénybevétele, az oktatási szintek közötti átmenet támogatása, valamint annak biztosítása, hogy a romák olyan készségkombináció birtokába kerüljenek, amely segíti a munkaerőpiacra történő belépésüket.

2.4. A tagállamoknak konkrét intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy ösztönözzék a romák részvételét a középfokú és a felsőfokú oktatásban.

A munkához jutás lehetősége

2.5. Amellett, hogy célzott intézkedéseket is hozhatnak, a tagállamoknak biztosítaniuk kell az egyenlő bánásmódot, valamint a romák és a többi munkavállaló közötti szakadék megszüntetését, hogy az általános szakpolitikák keretén belül is javítsák a romák foglalkoztatási helyzetét. E célt az alábbi intézkedések révén kell elérni:

- a) az első munkatapasztalat, a munkahelyi képzés, az élethosszig tartó tanulás és a készségfejlesztés támogatása;
- b) az önfoglalkoztatás és a vállalkozói készség támogatása;
- c) egyenlő hozzáférés biztosítása a állami foglalkoztatási szolgálatokhoz, a roma álláskeresőkre irányuló, sajátos és egyénre szabott szolgáltatásokkal együtt, valamint a képzett roma köztisztviselők foglalkoztatásának elősegítése;
- d) képesített roma közvetítők képzése és foglalkoztatása a karrier lehetőségekre vonatkozó tanácsadás céljából;
- e) a munkaerőpiacra való (újra)belépés előtti akadályok – így a hátrányos megkülönböztetés – megszüntetése.

Az egészségügyi ellátás igénybevétele

2.6. A tagállamoknak konkrét intézkedéseket kell hozniuk az egyenlő bánásmód biztosítása, valamint a romák és a többi beteg közötti eltérés megszüntetésére, hogy – a többi betegének megfelelő mértékben – javuljon a roma betegek hozzáférése a prevenciós, az elsődleges, a sürgősségi és a szakorvosi egészségügyi szolgáltatásokhoz. E célt az alábbi intézkedések révén kell elérni:

- a) az alapszintű társadalombiztosítás és átfogó egészségügyi ellátások biztosítása a romák számára;
- b) rendszeres orvosi vizsgálatok, születés előtti és utáni gondozás és családtervezés biztosítása;
- c) olyan ingyenes oltási programok alkalmazása, amelyek különösen a marginális helyzetű és félreeső területeken élőkre irányulnak;
- d) képesített roma egészségügyi közvetítők képzése.

Lakáshoz jutás

27. A tagállamoknak konkrét intézkedéseket kell hozniuk az egyenlő bánásmód biztosítása, valamint a romák és a többségi népesség közötti eltérés megszüntetése érdekében, hogy lakhatási politikáikat és intézkedéseiket a romákra is kiterjesszék. E célt az alábbi intézkedések révén kell elérni:

- a) a térbeli elkülönülés megszüntetése, és a vegyes lakosságú körzetek kialakításának elősegítése;

- b) megkülönböztetés-mentes szociális lakáshoz juttatás elősegítése, beleértve a romáknak juttatott minőségi szociális lakásokat, valamint pihenőhelyek biztosítását a vándorló életmódot folytató/nem letelepedett romák számára;
 - c) képezített roma közvetítők képzése a szociális lakáshoz jutás és a közüzemi szolgáltatások és infrastruktúra romák általi igénybevételének elősegítésére.
- 2.8. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a helyi hatóságok város-rehabilitációs projektek iránti kérelme adott esetben a marginális helyzetben lévő közösség lakáshoz juttatására vonatkozó beavatkozásokat is tartalmazzanak. A tagállamoknak emellett elő kell segíteniük a közösségek szintjén irányított helyi fejlesztést és az európai strukturális és beruházási alapokból²² támogatott integrált területi beruházásokat.

Finanszírozás

- 2.9. A tagállamoknak az összes rendelkezésre álló finanszírozási forrásból (helyi, tagállami, uniós és nemzetközi) elegendő finanszírozást kell elkülöníteniük nemzeti és helyi stratégiáik és cselekvési terveik számára. Ezt oly módon kell elősegíteni, hogy a kohéziós politika forrásainak megfelelő hányadát az ESZA útján a humánerőforrás terén eszközölt befektetésekre különítik el, és ennek az összegnek legalább 20 %-át a társadalmi befogadásra fordítják.
- 2.10. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy megfelelő intézkedéseket hoznak abból a célból, hogy a roma integráció ügyét prioritást élvező kérdésként belefoglalják a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok felhasználásáról szóló partnerségi megállapodásokba²³, szem előtt tartva a roma közösségek méretét és szegénységi rátáját, valamint a roma és a nem roma népesség közötti szakadékot, továbbá az európai szemeszter keretében a leginkább érintett országokra vonatkozóan megállapított kihívásokat.
- 2.11. A tagállamoknak az európai strukturális és beruházási alapok támogatásával javítaniuk kell igazgatási, nyomon követési és értékelési képességeiket.
- 2.12. A tagállamoknak a nemzeti és uniós pénzeszközök felhasználásával támogatást kell nyújtaniuk a helyi hatóságok és a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítéséhez is, hogy azok hatékonyan végre tudják hajtani a projekteket.
- 2.13. A nemzeti romaintegrációs stratégiák, vagy integrált szakpolitikai intézkedéscsomagok végrehajtására szolgáló költségvetési források allokációja során a szegénység és a társadalmi kirekesztés által leginkább érintett földrajzi területek és célcsoportok – köztük a romák – sajátos igényeire irányuló, célzott megközelítés kell követni.
3. HORIZONTÁLIS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK

Megkülönböztetés elleni intézkedések

- 3.1. A tagállamoknak gondoskodniuk kell a 2000/43/EK irányelv hatékony gyakorlati érvényesülésének helyi szinten történő megvalósításáról, különösen a tagállami, regionális és helyi szintű közigazgatási szabályozások és gyakorlatok átvizsgálása

²² Európai Szociális Alap (ESZA), Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Kohéziós Alap, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), valamint Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA).

²³ Az ERFA támogatást nyújthat az egészségügyi, oktatási és lakásépítési ágazat beruházásaihoz.

révén, abból a célból, hogy azonosítsanak és a hatályon kívül helyezzenek bármely, hátrányos megkülönböztetést vagy elkülönítést tartalmazó rendelkezést. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlata további referenciaként kell, hogy szolgáljon a jogellenes rendelkezések, illetve gyakorlatok azonosításához.

- 3.2. A tagállamoknak regionális és helyi szinten végre kell hajtaniuk a romák elkülönítésének megszüntetésére vonatkozó intézkedéseket. Az elkülönítés elleni küzdelemre irányuló szakpolitikákat és intézkedéseket a helyi köztisztviselőknek és a civil társadalom képviselőinek, valamint maguknak a romáknak szánt, megfelelő képzési és tájékoztatási programoknak kell kísérniük.
- 3.3. A tagállamoknak hasonlóképpen biztosítaniuk kell, hogy kilakoltatások esetén az uniós jog mellett a nemzetközi emberi jogi kötelezettségeket is maradéktalanul tiszteletben tartsák, különösen azokat, amelyek az emberi jogok európai egyezményén alapulnak.
- 3.4. A tagállamoknak – különösen az alábbi intézkedések révén – végre kell hajtaniuk a roma társadalommal szembeni megkülönböztetés elleni küzdelemre szolgáló intézkedéseket:
 - (a) a roma integráció előnyeivel kapcsolatos tájékozottság növelés a roma közösségek és a közvélemény körében;
 - (b) a közvélemény figyelmének felhívása a társadalmak multikulturális jellegére, beleértve adott esetben ezeknek a szempontoknak az iskolai tanmenetekben és tananyagokban való megjelenítését is.

A roma gyermekek és nők védelme

- 3.5. A tagállamoknak fel kell venniük a küzdelmet a roma gyermekeket és nőket érő megkülönböztetéssel (a többszörös megkülönböztetést is beleértve) annak révén, hogy érvényt szereznek a kiskorúak házasságára vonatkozó jogszabályoknak, küzdenek a kényszerházasságok ellen, és megtiltják a gyermekek részvételével folytatott koldulást. A tagállamoknak ebbe a tevékenységbe az összes érintett szereplőt is hasonló mértékben be kell vonniuk, így például az egészségügyi és munkaügyi felügyelőket, a rendőrséget, az oktatási szakértőket és a bírói testületek tagjait, valamint a civil társadalom képviselőit.

A szegénység csökkentése és a társadalmi befogadás

- 3.6. A tagállamoknak fel kell venniük a küzdelmet a szegénységgel és a társadalmi kirekesztettséggel, a humán tőke fejlesztésére irányuló beruházások és a társadalmi kohéziós politikák, valamint különösen az alábbi intézkedések révén:
 - a) a romaintegrációs szakpolitikák végrehajtásának lehetővé tétele célzott és feltételekhez kötött támogatási programok útján, ideértve a munkaerőpiacra való (újra)belépést támogató kedvezményeket és szolgáltatásokat; az inkluzív munkaerőpiacok előmozdítása, valamint megfelelő jövedelemtámogatás nyújtása;
 - b) a romák számára biztosított szociális ellátások és szolgáltatások fenntarthatóságának és megfelelőségének fokozása, azok célzottabbá tétele, az eljárások egyszerűsítése, a csalás és a hibák elleni küzdelem, a szociális segítségnyújtási rendszerek jobb kihasználása, valamint a be nem jelentett

munka hivatalos foglalkoztatássá történő átalakításához nyújtott ösztönzés révén.

- 3.7. A tagállamoknak – figyelemmel roma népességük méretére – a roma integrációt az egyik alapvető szempontként kell megjeleníteniük az Európa 2020 stratégia keretében kidolgozott nemzeti reformprogramjaikban.

A romák helyzetének erősítése

- 3.8. A tagállamoknak kedvezőbb feltételeket kell teremteniük a romák számára, és támogatniuk kell őket életük minden szakaszában, továbbá be kell ruházniuk az ifjúsági garancia megteremtésére, az élethosszig tartó tanulásra és a tevékeny időskorra irányuló programokba.
- 3.9. A tagállamoknak tájékoztatási tevékenységeket kell végezniük, hogy még inkább felhívják a romák figyelmét a jogaikra (különösen a megkülönböztetéssel és a jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatosan) és a kötelességeikre.

4. STRUKTURÁLIS INTÉZKEDÉSEK

Helyi intézkedések

- 4.1. A tagállamoknak – a helyi és regionális hatóságok önállóságának tiszteletben tartása mellett – ösztönözniük kell a roma integráció alaphelyzetét, a referenciamutatókat és mérhető célkitűzéseket tartalmazó helyi cselekvési terveket és stratégiákat, valamint a megfelelő finanszírozást.
- 4.2. Nemzeti stratégiák felülvizsgálatába, kezelésébe, végrehajtásába és nyomon követésébe be kell vonniuk a regionális és a helyi hatóságokat, valamint a helyi civil társadalmat. A partnerségi megállapodások, valamint a az európai strukturális és beruházási alapokból társfinanszírozott operatív programok tekintetében a fontos érdekeltek bevonására is szükség van. A központi és a helyi hatóságoknak folyamatosan együtt kell működniük a stratégiák végrehajtása során. Ennek érdekében a tagállamoknak megfelelő finanszírozást kell elkülöníteniük a helyi hatóságok számára, hogy megkönnyítsék célzott szakpolitikai csomagok helyi szintű végrehajtását.

A szakpolitikák nyomon követése és értékelése

- 4.3. A tagállamoknak figyelemmel kell kísérniük a nemzeti stratégiák, illetve az integrált szakpolitikai intézkedéscsomagok hatékony megvalósítását, valamint a helyi cselekvési tervek, programok és stratégiák eredményeit. Ennek érdekében meg kell erősíteniük a roma integrációra, és az említett stratégiák, illetve intézkedések révén előrehaladásra vonatkozó minőségi és mennyiségi adatok gyűjtését. El kell végezni a stratégiák végrehajtásának értékelését és az alaphelyzettel való összehasonlítást, hogy megvizsgálják azok relevanciáját, hatékonyságát, fenntarthatóságát és koordinációját.
- 4.4. A tagállamoknak – az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének támogatásával, és összhangban a vonatkozó nemzeti és uniós jogszabályokkal – meg kell határozniuk az alapvető mutatókat és az adatgyűjtési módszereket, hogy – különösen helyi szinten – rendszeresen felmérjék az előrehaladást, ezáltal megteremtve a hatékony adatszolgáltatás, valamint a tagállamokban élő roma és nem roma lakosság helyzete

összehasonlításának feltételeit. Stratégiáik és cselekvési terveik esetében szintén meg kell határozniuk az alaphelyzetet és a mérhető célkitűzéseket.

Az egyenlő bánásmód előmozdítását szolgáló szervek

- 4.5. A tagállamoknak támogatniuk kell az egyenlő bánásmód előmozdítását szolgáló szervek munkáját és intézményi kapacitását, megfelelő forrásokat biztosítva számukra ahhoz, hogy hatékony jogi és igazságszolgáltatási segítséget és támogatást nyújthassanak a megkülönböztetés roma áldozatainak.
- 4.6. Gondoskodniuk kell arról, hogy a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok és az egyenlő bánásmód előmozdítását szolgáló szervek rendszeres párbeszédet folytassanak egymással.

Romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok

- 4.7. A tagállamoknak megfelelő felhatalmazást, pénzügyi és humán erőforrásokat kell biztosítaniuk a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok számára ahhoz, hogy azok nemzeti és helyi szinten hatékonyan koordinálhassák a romaintegrációs szakpolitikák több ágazatra kiterjedő végrehajtását és nyomon követését. Gondoskodniuk kell arról, hogy a vonatkozó szakpolitikák meghatározásával, finanszírozásával és végrehajtásával kapcsolatos döntéshozatali folyamat során kikérjük a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok véleményét. A romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontoknak elő kell segíteniük a roma civil társadalom részvételét és bevonását a romaintegrációs stratégiák és helyi cselekvési tervek végrehajtásába.

Transznacionális együttműködés

- 4.8. A tagállamoknak – a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszerében tett intézkedések mellett – szakpolitikai kezdeményezések, különösen projektek, valamint két- vagy többoldalú megállapodások útján ki kell dolgozniuk a nemzeti, regionális vagy helyi szintű transznacionális együttműködési formákat, és részt kell azokban venniük, hogy:
 - a) megoldásokat nyújtsanak a romák Európai Unión belüli, határon átnyúló mobilitásával kapcsolatos problémákra;
 - b) támogassák a kölcsönös tanulást és a helyes gyakorlatok terjesztését, például a strukturális alapokat irányító hatóságok közötti együttműködés révén, abból a célból, hogy a romák integrációjára irányuló, hatékony intézkedéseket alakítsanak ki.

5. JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMON KÖVETÉS

- 5.1. A tagállamoknak [KIEGÉSZÍTENDŐ: legkésőbb 24 hónappal a közzétételt követően]-ig meg kell hozniuk az ezen ajánlás alkalmazásának biztosításához szükséges intézkedéseket, és eddig az időpontig értesíteniük kell a Bizottságot az ezen ajánlásnak megfelelően hozott intézkedésekről.
- 5.2. A tagállamoknak ezt követően évente, az adott év végén közölniük kell a Bizottsággal az újonnan elfogadott intézkedéseket.

- 5.3. A tagállamok által szolgáltatott információkat felhasználják a nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács számára benyújtott éves bizottsági jelentések elkészítéséhez, valamint az Európa 2020 stratégia európai szemesztere során, az országspecifikus ajánlások megfogalmazásához.
- 5.4. A fentiek alapján a Bizottság szoros figyelemmel kíséri a helyzetet, és három évvel annak elfogadása után megvizsgálja, hogy szükség van-e az ajánlás felülvizsgálatára vagy frissítésére.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*